

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО; КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Климюк І.М.,

доктор філософії зі спеціальності 081 «Право»,
викладач кафедри адміністративного і кримінального права
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Бобріченко В.В.,

здобувач вищої освіти юридичного факультету
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

УДК 343.3

DOI <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2021.2.12>ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ДІЯЛЬНОСТІ
ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Забезпечення прав і безпеки громадян є головним завданням, яке наявне для правової держави у сфері протидії корупції. З огляду на це постійної модернізації вимагає система правових інституцій, яка тісно пов'язана з реалізацією захисту інтересів особи і суспільства [6, с. 62]. Одним із засобів протидії корупції в Україні стало створення нового антикорупційного правоохоронного органу – Державного бюро розслідувань (далі – ДБР/бюро) – незалежного правоохоронного органу, більшість співробітників якого мають вищу освіту і відповідну професійну підготовку, покликаним якого є здійснення досудового розслідування щодо осіб, що займають високе службове положення. Державне бюро розслідувань є одним з органів, який підтримує засади існування, функціонування та розвитку правової держави та виступає гарантом забезпечення процвітання нашої держави. В Україні вперше за багато років спостерігається прогрес у протидії корупції, що можна побачити на прикладі Індексу сприйняття корупції (33/100 балів і, відповідно, 117 місце станом на 2020 рік [4]), проте рівень корумпованості залишається високим, чим зумовлена необхідність застосування нових заходів у протидії корупції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню правових аспектів протидії корупції державними органами та, зокрема, Державним бюро розслідувань, приділили увагу національні та закордонні науковці: О.В. Баганець, С.Г. Бойко, К.В. Бортняк, В.В. Долежан, С.В. Ківалов, Т.В. Корнякова, Н.О. Максименцева,

Е.В. Расюк, О.Л. Соколенко, Р.М. Труба, В.І. Цимбалюк, Н.С. Юзікова, та інші науковці. Оскільки повноцінно функціонувати ДБР почало близько трьох років тому, дослідження діяльності цього органу є порівняно новим для сприйняття в науковій спільноті та потребує подальших наукових досліджень.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є надання пропозицій щодо покращення роботи Державного бюро розслідувань. Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі завдання: 1) дослідити загальні аспекти функціонування ДБР; 2) розкрити проблеми діяльності ДБР; 3) провести аналіз конкурсних вимог на заняття посад працівників ДБР та організаційних основ діяльності цього органу; 4) сформулювати пропозиції щодо покращення діяльності ДБР.

Виклад основного матеріалу. Державне бюро розслідувань (ДБР) є державним правоохоронним органом, на який покладаються завдання щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, зарахованих до його компетенції [10]. Відповідно до ст. 5 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» до сфери дії повноважень цього органу належить розслідування: 1) злочинів, які були вчинені: а) службовими особами з особливо відповідальним становищем (Президент України, Голова Верховної Ради України та його заступники, голови постійних комісій Верховної Ради України та їх заступники, народні депутати України, Прем'єр-міністр України, члени Кабінету Міністрів України, Голова та члени Конституційного Суду України, Голова та судді Верховного Суду України, Голова та судді вищого

спеціалізованого суду України, Генеральний прокурор України та його заступники); б) особами, посади яких зараховано до 1–3 категорій посад державної служби; в) судьями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини зараховано до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ); 2) злочинів, вчинених службовими особами НАБУ, заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) або іншими прокурорами САП, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів зараховано до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю НАБУ, а також – 3) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), окрім випадків, передбачених ст. 422 Кримінального кодексу України, тобто розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості [7]. Додатково на Бюро покладено обов'язок розшуку необґрунтованих активів – для цього орган співпрацює з Агентством із розшуку та менеджменту активів (далі – АРМА) [10, п. 8–1 ст. 6]. Таким чином, повноваження ДБР полягають у тому, щоб запобігти використанню службового становища у власних цілях, наприклад, за допомогою такого становища уникнути покарання. Це підтверджує гасло на офіційному сайті ДБР: «Закон – один для всіх!» [1].

Ми хочемо поділити роботу на 2 частини для кращого сприйняття інформації. Отже, для *початку виділимо особливості діяльності та функціонування Державного Бюро розслідувань*.

1. Створення антикорупційних органів було передбачено ще під час прийняття Конституції України, коли народні депутати спрогнозували, що у майбутньому буде створено орган, який візьме на себе певні повноваження досудового розслідування від органів прокуратури. Формування ДБР припало на 2013–2014 роки, коли його вперше було виділено в самостійну структуру, проте до 2018 року значних зрушень не спостерігалось, що пов'язано з недоліками організаційного укомплектування [3, с. 32]. 3 листопада 2018 року ДБР почало здійснювати свої правоохоронні повноваження, і з того часу можна прослідкувати позитивні зрушення в розслідуванні кримінальних справ, а з 2019 року ДБР перетворився з центрального органу виконавчої влади на державний правоохоронний орган і надалі його статус тільки зміцнюється.

Наприклад, у лютому 2020 року було розширено організаційну структуру органу, зокрема реорганізовано територіальні управління – їх укомплектування було змінено відповідно до нового штатного розпису (зокрема зміни щодо збільшення кількості посад слідчих управління), а також було створено нові управління в центральному апараті (3 головних управління, 10 управлінь, 2 відділи та патронатну службу). Значимість цього органу можна побачити за кількістю справ, які надійшли, – відповідно до звіту ДБР за 2020 рік це 43 271 справа [3, с. 32].

2. Особливість діяльності його правоохоронного органу можна побачити, як кажуть, «з самого порогу», адже для того, щоб стати співробітником ДБР, необхідно подати велику кількість документів, у тому числі, окрім стандартних (паспорт, трудова книжка, медична довідка та фото), також таку специфічну інформацію: 1) дата набуття громадянства (якщо воно змінювалося) та попереднє громадянство); 2) сімейний стан (якщо особа перебуває або перебувала у шлюбі, то необхідна інформація і про другого з подружжя, навіть дошлюбне прізвище і прізвище у шлюбі); 3) довідка про відсутність судимості (має бути видана не раніше, ніж за 10 днів до дня оголошення Конкурсу, що можна розцінити як певного роду обмеження прав претендентів, оскільки найшвидшим є отримання в електронному вигляді, дорівнює 10 днів); 4) декларація кандидата на посаду особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за попередній рік; 5) інформація про всі заборони та обмеження, які є в особи (точніше їх відсутність) тощо. Іспит до ДБР також є досить складним з огляду на те, що він складається з 6 етапів: тестування на знання законодавства України; тестування на знання законодавства у формі співбесіди; розв'язання ситуаційних завдань; виконання практичних завдань (письмовий іспит); тестування на володіння спеціальними знаннями та навичками; тестування з фізичної підготовки (перед ним кожен кандидат проходить обстеження у військово-лікарській комісії і лише в разі успішного її проходження допускаються до тестування).

Наприкінці всіх тестів особа має пройти перевірку на поліграфі, до того ж вважається, що якщо особа відмовилася від її проходження, це є підставою для відмови в розгляді кандидатури [9]. Проходження поліграфу допомагає виявити кримінальні правопорушення, наприклад, дізнатися наміри особи, з якими вона прийшла

влаштуватися на роботу, проте, на нашу думку, застосування поліграфу є досить спірним засобом і не може бути основою для відмови у прийнятті на посаду, оскільки поліграф залишається одним із нетрадиційних та офіційно не підтверджених засобів виявлення достовірної інформації.

3. Навіть такий «жорсткий відбір» не допомагає в попередженні абсолютно всіх злочинів, тому у ДБР діють органи внутрішнього контролю, які періодично здійснюють перевірки поміж працівників ДБР. Так, вони мають запобігати вчиненню правопорушень, здійснювати контроль за дотриманням працівниками ДБР правил етичної поведінки, вимог щодо недопущення виникнення конфлікту інтересів, проводити перевірки працівників ДБР на добросовісність та моніторинг способу їх життя, службове розслідування стосовно працівників ДБР та багато іншого [10, ст. 24]. Також цей підрозділ здійснює поліграфування як кандидатів на посади, так і нинішніх співробітників ДБР.

4. У ДБР спочатку передбачалося 33 слідчих посади на одне територіальне управління, але кількість справ не було врахована в цьому показнику (таку інформацію можна перевірити лише практично) і тому згодом виникла потреба слідчі відділи об'єднати в слідчі управління, а також за рахунок інших підрозділів і шляхом змін до штатного розпису збільшити кількість слідчих – гранична чисельність працівників центрального апарату та територіальних управлінь ДБР спочатку становила 1500, нині – 1600 осіб (кількість працівників наукових установ не включається до цього показника). Таким чином слідчі підрозділи були збільшені на 91 посаду, а оперативні – зменшені на 21 [2, с. 14]. Нині у складі Бюро діють 7 територіальних управлінь, що розташовані у м. Києві, м. Львові, м. Хмельницькому, м. Миколаєві, м. Мелітополі, м. Полтаві та м. Краматорську, які поширюють свої повноваження на 2–5 обласних центрів, що не завжди дозволяє мобільно реагувати на кримінальні правопорушення та ускладнює зв'язки між ДБР, прокуратурою та судами. Тому у 2020 році було створені слідчі управління в кожному обласному центрі для можливості швидкого реагування на виклики [3, с. 10], пропонується створення нових територіальних управлінь по Україні.

5. У Законі України «Про Державне бюро розслідувань» зазначено, що однією з засад діяльності Бюро є підзвітність і підконтрольність визначеним законом державним органам

[10, п. 6 ч. 1 ст. 3]. Так, від 3 грудня 2019 року передбачено застосування парламентського контролю, який здійснює Комітет із питань правоохоронної діяльності, до повноважень якого належать аналіз покладених на ДБР завдань та додержання законодавства, обговорення проблемних питань, ініційованих самим ДБР, та напрацювання шляхів їх вирішення, забезпечення дієвого парламентського контролю за діяльністю правоохоронних органів загалом і ДБР [12].

6. Нагляд за додержанням цим органом законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності і досудового розслідування забезпечують органи прокуратури (Генеральний прокурор та уповноважені ним прокурори), бо відповідно до ст. 131–1 Конституції України прокуратура здійснює організацію та процесуальне керівництво досудовим розслідуванням [5], а оскільки досудове розслідування є головною функцією ДБР, то і за ним також, у зв'язку з чим в Офісі Генерального прокурора було створено спеціальний Департамент в організації процесуального керівництва досудовим розслідуванням у ДБР.

7. Одночасно з цим за діяльністю ДБР пильно стежить громадськість, оскільки цей орган виконує важливі завдання, що сприяють добробуту нашої держави. Зокрема, в загальному доступі наявні щорічні та помісячні звіти щодо роботи ДБР. До того ж при ДБР функціонує Рада громадського контролю, яка складається з 15 осіб та формується строком на 2 роки [8], одним із повноважень якого є розгляд звітів ДБР та надання відповідних висновків, які подаються разом зі звітом до відповідних органів, наприклад до Верховної Ради України (далі – ВРУ), а також Президента України. «Родзинкою» Ради громадського контролю є те, що вона забезпечує прозорість і цивільний контроль за діяльністю ДБР, а тому його членами не можуть бути: 1) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; 2) особи, які були працівниками правоохоронних органів упродовж попередніх двох років (незалежно від тривалості); 3) особи, близькі особи яких були працівниками Державного бюро розслідувань упродовж попередніх двох років (незалежно від тривалості); 4) особи, які є членами громадської ради (ради громадського контролю), утвореної при інших правоохоронних органах, або членом Громадської ради добросовісності; 5) особи, що мають не погашену або не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення злочину (крім реабіліто-

ваної особи), або на яких протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією; 6) особи, які за рішенням суду визнані недієздатними або обмежено дієздатними; 7) особи, що мають громадянство (підданство) іншої держави, або особи без громадянства; 8) особи, які постійно не проживають на території України протягом останніх 10 років. Одночасно з цим вони обов'язково повинні мати вищу освіту та стаж роботи за спеціальністю понад 10 років [8].

Друга частина нашого дослідження присвячена проведеному аналізу *організаційних основ діяльності ДБР*.

1. Основною проблемою, яка виникла з самого початку діяльності ДБР, є організаційна, адже більшість суперечок, міфів і незгод були наявні саме щодо неї. Наприклад, незважаючи на те, що ДБР мав почати діяти ще до 20 листопада 2017 року, станом на 22.11.2017 року у складі ДБР нараховувався лише один працівник – перший Директор ДБР. Тому було поставлено завданням протягом року створити майже «з нуля» компетентний правоохоронний орган – все як завжди, роками не робимо нічого, а потім за найкоротші строки будуємо систему, проте найкращими залишаються рішення, прийняті з першого разу.

2. ДБР не дали змогу самостійно затверджувати кандидатів на керівні посади. Так, наприклад, у 2018 році формування керівного апарату було покладено на Зовнішню комісію (вона складалася з 9 представників – 3 призначалися Президентом України, 3 – ВРУ і 3 – Кабінетом Міністрів України) [2, с. 20]. Тому у громадськості виникли закономірні підозри: а чи не стане це засобом контролю за діяльністю цього правоохоронного органу? Проте, оскільки Директор ДБР особисто відповідає за діяльність правоохоронного органу, відповідно, і осіб, які працюватимуть у ньому, добирають також ретельно, наприклад, ситуація, коли Директор ДБР повернув Зовнішній комісії пакети документів 27 кандидатів керівних посад територіальних управлінь через відсутність даних про показники пройденого ними поліграфа. На нашу думку, це є доцільним, адже для всіх кандидатів встановлений обов'язок пройти перевірку на поліграфі і, відповідно, зовнішня комісія могла таким чином спекулювати на результатах. Наріжним каменем стали темпи роботи Зовнішньої комісії – відповідно до звіту за 2020 рік, на посади керівного складу в те-

риторіальні управління ДБР було призначено 21 особу, тоді як конкурсними комісіями ДБР було призначено 352 працівники у центральному апараті [3, с. 21].

3. Ще однією проблемою є те, що слідчі бюро, окрім злочинів високопосадовців, досліджують також і військові правопорушення, які здебільшого становлять правопорушення нетяжкі та середньої тяжкості і не потребують фахового рівня слідчих ДБР [11, с. 9].

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Державне бюро розслідувань є правоохоронним органом, який допомагає забезпечувати законність в Україні. Ознайомившись зі звітами та новинами, можна побачити, що протягом неповних трьох років підтвердилася необхідність цього органу. Це обґрунтовується і численними справами, які розглядають слідчі ДБР, і судовими вироками, і розмірами знайдених необґрунтованих активів. У роботі досліджено загальні та проблемні аспекти функціонування ДБР, проведено аналіз конкурсних вимог на обійняття посад кандидатами ДБР та організаційних основ діяльності цього органу.

Сформовано пропозиції щодо покращення діяльності утворення, зокрема, з приводу забезпечення можливості повноцінного функціонування ДБР. Наприклад, досі розглядаються питання щодо необхідності розширення системи ДБР, бо нині цей орган знаходиться лише у великих обласних центрах, і таким чином, до нього складно звертатися особам, які живуть у віддалених районах. Також існує проблема кадрової недостатності, причому не в самому ДБР, а в інших державних органах (наприклад, судах). Так, у своєму звіті, на щорічному засіданні Комітету з питань правоохоронної діяльності від 17.09.2020 року Голова Касаційного кримінального суду (далі – ККС) зазначив: «...і тому скільки б ми не говорили зараз про збільшення кількості працівників, треба зрозуміти, що вони не будуть ефективними, бо їхні звернення просто нікому розглядати». У деяких районах, наприклад у Подільському, на 1 слідчого суддю приходиться кілька правоохоронних органів, і він просто фізично не може розглядати всі звернення. У судовій системі нині існує недостатність наповнення кадрами, тому, як правильно зазначив Голова ККС, скільки б не збільшували ДБР, необхідно до проблеми підходити комплексно [12]. Також хочемо висловитися стосовно питання про можливість впливу з боку інших органів на ДБР через встановлення,

наприклад, парламентського контролю. Ми вважаємо, що таким чином, сприяють навіть кращому середовищу для роботи правоохоронного органу – це підтверджують дані засідань Комітету з правоохоронної діяльності, бо на ньому можна почути як позитивні моменти діяльності бюро, так і негативні, які висвітлюються висококваліфікованими спеціалістами, і це допомагає поліпшити роботу цього органу, якщо звертати увагу на певні аспекти. Таким чином, пропозиції щодо покращення функціонування та діяльності ДБР стосуються не тільки одного органу для розширення його можливостей, а також діяльності інших органів, з якими він співпрацює. Наприклад, просто необхідне забезпечення судів України більшою кількістю суддів, що сприятиме швидшому здійсненню правосуддя. З метою більш якісного нормативного забезпечення ДБР, проведення аналізу його діяльності необхідним є створення власних наукових установ ДБР, початком якого можна вважати проведення науково-практичних конференцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон – один для всіх! *Державне Бюро розслідувань: сайт*. URL: <https://dbr.gov.ua/> (дата звернення: 22.04.2021).
2. Звіт про діяльність Державного бюро розслідувань за 2018 рік. *Державне Бюро розслідувань: сайт*. URL: https://dbr.gov.ua/assets/files/zvit/zvit_final.pdf (дата звернення: 22.04.2021).
3. Звіт про діяльність Державного бюро розслідувань за 2020 рік. *Державне Бюро розслідувань: сайт*. URL: <https://dbr.gov.ua/reports/zvit-pro-diyalnist-derzhavnogo-byuro-rozsliduvan-za-2020-rik> (дата звернення: 22.04.2021).
4. Індекс сприйняття корупції – 2020. *Transparency International Ukraine: сайт*. URL: <http://cpi.ti-ukraine.org/#/> (дата звернення: 22.04.2021).
5. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 23.03.2021).
6. Корупційна злочинність: витоки, сучасний стан, стратегія протидії : монографія / Т.В. Корнякова, О.Л. Соколенко, І.Г. Алексєєнко, Н.С. Юзікова та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук Т.В. Корнякової. Дніпро : Ліра, 2017. 276 с.
7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 18.03.2020).
8. Положення про Раду громадського контролю при Державному бюро розслідувань: затв. Указом Президента України від 05.02.2020 р. № 42/2020. База даних «Законодавство України» / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2020#n13> (дата звернення: 22.04.2021).
9. Порядок проведення відкритого конкурсу на зайняття посад працівників Державного бюро розслідувань (із змінами). *Державне Бюро розслідувань: сайт*. URL: <https://dbr.gov.ua/poryadok-provedennya-vidkritogo-konkursu-na-zaunyattya-posad-pracivnikiv-derzhavnogo-byuro-rozsliduvan-iz-zminami> (дата звернення: 22.04.2021).
10. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. База даних «Законодавство України» / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> (дата звернення: 17.03.2021).
11. Труба Р.М. Деякі питання підслідності військових злочинів. *Державне бюро розслідувань: досвід становлення* : матеріали II міжн. нук.-практ. конф., Одеса, 21 червн. 2019 р. / Національний університет «Одеська юридична академія», Державне бюро розслідувань. Одеса : Юридична література, 2019. С. 9–13. URL: <http://dSPACE.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11767/dbr2.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
12. У Комітеті з питань правоохоронної діяльності відбулися відкриті слухання на тему: «Діяльність Державного бюро розслідувань, стан виконання покладених на Державне бюро розслідувань завдань та додержання ним законодавства, прав і свобод громадянства (відео)». Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України. 17.09.2020. База даних «Законодавство України» / *Верховна Рада України*. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/197732.html (дата звернення: 23.03.2021).

Климюк І.М., Бобріченко В.В. ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

У статті досліджено діяльність Державного бюро розслідувань як антикорупційного правоохоронного органу. Проведено аналіз діяльності цього утворення. Досліджено історичні, загальні і проблемні аспекти становлення, функціонування та діяльності Державного бюро розслідувань. Проведено аналіз конкурсних вимог на заняття вакантних посад та організаційних основ діяльності. Відповідно до норм законодавства Державне бюро розслідувань є державним правоохоронним органом, на який покладаються завдання щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, зарахованих до його компетенції. Окреслено повноваження цього органу, до яких належать розслідування злочинів, вчинених певною категорією осіб, що пов'язані з корупційними проявами або мають направленість військових злочинів, а саме: 1) службовими особами з особливо відповідальним становищем; 2) злочини, вчинені службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора – керівником або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів зараховано до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю НАБУ; 3) злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), окрім випадків, передбачених ст. 422 Кримінального кодексу України. Висвітлено

історію створення Державного бюро розслідувань та пов'язані з цим проблемні моменти організаційного характеру. Проведено аналіз вимог, що висувуються до кандидатів на посади, та процедури проведення конкурсу. Досліджено структуру Державного бюро розслідувань та встановлено, що наявні територіальні управління не завжди дозволяють мобільно реагувати на вчинені кримінальні правопорушення, та, що такий фактор ускладнює зв'язки між Державним бюро розслідувань, органами прокуратури та судовими органами, тому надано пропозицію створити нові територіальні управління по території України. Досліджено підзвітність та підконтрольність діяльності цього органу, зокрема координаційного впливу громадськості. Досліджено проблематику розслідування військових злочинів. Сформовано пропозиції щодо покращення діяльності Державного бюро розслідувань.

Ключові слова: Державне бюро розслідувань, правоохоронний орган, досудове розслідування, корупція, корупційні правопорушення, військові злочини.

Klymiuk I.N., Bobrichenko V.V. FEATURES AND PROBLEMS OF THE STATE BUREAU OF INVESTIGATION

The article examines the means of combating corruption, one of which is the creation of a new anti-corruption law enforcement agency – the State Bureau of Investigation. An analysis of the activities of this body. The historical aspects of formation and general aspects of functioning are investigated and problematic aspects of activity of the State Bureau of Investigations are revealed. The analysis of competitive requirements for vacant positions and organizational bases of activity of this body is carried out. In accordance with the law, the State Bureau of Investigation is a state law enforcement body tasked with preventing, detecting, terminating, disclosing and investigating criminal offenses within its competence. The powers of this body are outlined, which include: investigation of crimes committed by: 1) officials with a particularly responsible position; 2) crimes committed by officials of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, Deputy Prosecutor General – Head or other prosecutors of the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office, except when pre-trial investigation of these crimes is under the jurisdiction of detectives of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine; 3) crimes against the established procedure for military service (war crimes), except for the cases provided for in Article 422 of the Criminal Code of Ukraine. The history of the establishment of the State Bureau of Investigation and related organizational issues are highlighted. An analysis of the requirements for candidates for positions and the procedure of the competition. The structure of the State Bureau of Investigation has been studied and it is established that today the Bureau consists of 7 territorial offices, which extend their powers to 2-5 regional centers, which does not always allow mobile response to criminal offenses and complicates relations between the State Bureau of Investigation and the Prosecutor's Office. and courts. Therefore, in 2020, investigative departments were established in each regional center to be able to respond quickly to calls, in particular, this factor complicates relations between the State Bureau of Investigation, prosecutors and the judiciary, so it is proposed to create new territorial offices in Ukraine. The accountability and controllability of the activity of this body, in particular the coordination influence of the public, has been studied. It is established that the State Bureau of Investigation has a Public Oversight Board, one of the powers of which is to review the bureau's reports and provide the relevant conclusions, which are submitted together with the report to the relevant authorities. The issue of investigation of military offenses, which in the vast majority are offenses of light and medium gravity and do not require a professional level of investigators, has been studied. Proposals have been made to improve the activities of the State Bureau of Investigation, which relate not only to the activities of the State Bureau of Investigations, but also to the activities of other bodies with which this body cooperates. There is a proposal to create their own research institutions on the basis of the State Bureau of Investigation and other proposals that can be seen in the work.

Key words: State Bureau of Investigation, law enforcement, pre-trial investigation, corruption, corruption offenses, war crimes.